

Estratexias para presentar un libro (a propósito de *Tanxerina* de Mario Regueira)

Diría, a bote pronto, que existen tres maneiras de se enfrontar á tarefa de presentar un libro.

A primeira, consiste en falar do autor. Mal asunto en xeral: a construción do libro que se fai no momento da lectura (da "recepción") é independente dos datos biográficos do autor. Mesmo tratándose de poesía. O libro fala por si mesmo. Calquera semellanza coa realidade é pura coincidencia.

Con todo, dixen na presentación que o autor naceu en Ferrol en 1979, e que antes de publicar *Tanxerina* vira luz un seu libro de relatos, *Rebelión no inverno*.

Descartada a primeira, existen dúas maneiras de se enfrontar á tarefa de presentar un libro: falar do seu aspecto formal ou falar do seu aspecto semántico, do contido. Non procedía, penso, no caso de *Tanxerina*, centrarse moito no aspecto formal. O modo que escolleu o autor para estes textos é case narrativo. Versos de ritmo alongado, e unha primeira persoa que vacila entre o singular e o plural, case sempre masculina pero que cambia a unha voz feminina nun poema que, por inesperado, ocupa un espazo central. A voz sostén unha sintaxe rota, que flúe aparentemente caótica.

Estes elementos están ao servizo da construción da mensaxe. Sempre debería ser así: a forma do texto (a utilización de recursos poéticos, a estrutura escollida) debe ser funcional ou non ser.

A lectura semántica, debe aclararse, é persoal. A construción que se fai no momento da lectura é subxectiva e dificilmente transferíbel. Non se pode pretender, xa que logo, chegar á verdade única do texto. Ese concepto non existe.

Velaquí a miña verdade de *Tanxerina* (ou mellor dito, a que era a miña verdade cando preparei a presentación):

A paisaxe, o escenario no que se desenvolven os poemas, é exótico. O ámbito é, aparentemente, o do Magreb (cores, recendos e sons sensuais e envolventes).

Neste ámbito a voz constrúese a si mesma -na proximidade- sobre as relacións sensuais ou sexuais. Constrúese e destrúese constantemente. E sen perder a perspectiva colectiva da edificación da identidade cultural e social.

Pero logo descubrimos que hai outros elementos que resultan alleos dentro do extrañamento exótico: referencias a Palestina, notas saharauis e o Rick's Café de Casablanca. Cal o sentido destas estrañas misturas?

E outra pregunta: Por que falar do alleo?

Esta primeira persoa (como dixen antes, en singular e plural, quer dicir: "individual" e "colectiva") aparece situada na paisaxe árabe pero en realidade mira esa paisaxe dende fóra, a través da lente transformadora da distancia. Xeográfica e cultural.

Igual que acontece coa mirada de Casablanca, a mirada do Magreb de Mario é unha mirada filtrada.

É isto un demérito? Resulta que o libro tenta ser unha cousa e non o consegue? Non o creo.

Eu creo que este libro é un intento de construción persoal da voz que fala nos poemas. E esa construción é complexa, contraditoria e dificultosa. Está feita de elementos materiais diversos, de perspectivas conflictivas e, por iso mesmo, en loita constante consigo mesma.

Pierre Bordieu sostén que a construción persoal se fai a partir da toma de conciencia da diferenza co alleo. Ese parece ser o destino destes poemas: construírnos a nós mesmos a partir de percibirnos diferentes do outro. Velaí a paisaxe de *Tanxerina*.

Conclusión contraditoria: existen tres modos de presentar un libro e, en xeral, vale tirar dos tres á vez.